

Hofstede

deze cijfers mag blijken, dat het stichten van nieuwe scholen op het platteland vrijwel uitgesloten moet worden geacht. Waarschijnlijk kan deze conclusie ook worden getrokken voor steden, als de nieuwe wijken worden uitgezonderd. Dat betekent dat ouders minder kunnen kiezen, ook als de school in hun omgeving het niet goed doet. Op termijn zal daarmee de kwaliteit van scholen steeds minder onder concurrentiedruk komen te staan, met als logisch gevolg zwakkere scholen. Althans, dat risico is zeer zeker aanwezig.

Als het nu bij dit wetsvoorstel zou gaan om afgewogen en doordacht beleid, zou daar wellicht nog wel wat op af te dingen zijn, bijvoorbeeld in relatie met de vrijheid van onderwijs, die ik zojuist al aangaf. Nu het echter gaat om het vervangen van een wet voor bepaalde tijd door een wet voor onbepaalde tijd, zonder op dit moment een nadere discussie over een nieuwe structurele norm ter vervanging van wat als tijdelijke maatregel was voorzien, is dit voorstel voor onze fractie niet aanvaardbaar. Wij zullen derhalve tegen dit wetsvoorstel stemmen.

□

Staatssecretaris **Netelenbos**: Voorzitter! Ik wil beginnen met bezwaar te maken tegen de opmerking van de heer Hofstede, dat het wetsvoorstel een onfris aandoende situatie betreft. Dat vind ik toch een verkeerde kwalificatie. Ik heb een wetsvoorstel ingediend dat, zoals de heer Hofstede terecht zei, een wet voor een bepaalde tijd vervangt door een wet voor een onbepaalde tijd, waar het gaat om de stichtingsnormen in het basisonderwijs. In de Tweede Kamer wordt een discussie gevoerd over het scholenbestand in een pluriforme samenleving. Ook daar is aan de orde dat de norm van 200 wordt gehandhaafd.

De discussie gaat niet uitsluitend over platteland versus grote stad. Dat is echt een misverstand. Bij de stichting van scholen is veel vaker het verlangen om in grote steden nieuwe scholen te stichten aan de orde. Op het platteland hebben scholen al lang de grootst mogelijke moeite om het hoofd boven water te houden. Ik zeg hier ook wat ik in de Tweede Kamer heb gezegd, namelijk dat iedere nieuw gestichte school een concurrent is van een bestaande. Nogal wat scholen hebben grote

moeite om het hoofd boven water te houden. De gedachte dat de stichting van scholen zo goed is voor ouders en leerlingen is maar zeer betrekkelijk. Juist de bestaande scholen kunnen daar grote gevolgen van ondervinden.

Ik wil dus wat afdoen aan de redenering dat het wetsvoorstel heel slecht is voor het platteland. Integendeel, het is goed voor levensvatbare scholen op het platteland.

Hoe zit het nu met het opheffen van scholen en met de relatie tussen stad en platteland? Het is waar dat bij Toerusting en bereikbaarheid 1364 zelfstandige scholen zijn verdwenen, maar vele daarvan zijn gebleven als nevenvestiging. De vestiging is er vaak nog voor de leerling. Die hoeft heus niet verder te reizen, maar de school is niet zelfstandig meer. Dat was geen bezuinigingsmaatregel, het was een maatregel om de scholen bij het toen afnemende kindertal en het steeds maar weer stichten van nieuwe scholen, waardoor iedere school het op zichzelf slechter kreeg – de staatskas is immers ook niet onuitputtelijk – een steviger financiële basis te geven. Dat is ook gelukt: een bedrag van 200 mln. dat was inverdiend, is aan de scholen uitgekeerd. Daar is dus geen cent op bezuinigd, het is naar de scholen zelf teruggevloeid. Bijvoorbeeld "Weer samen naar school" wordt er voor een groot deel mee bekostigd. Dat is toch ook winst, want het is een uiterst belangrijk innovatietraject, waarover wij anders met heel veel moeite met de bestaande scholen afspraken hadden moeten maken.

Het gaat om achtduizend scholen voor primair onderwijs, dus zowel basisonderwijs als speciaal onderwijs. Dat is voor een land als Nederland best heel veel. Gemiddeld is het vijf minuten lopen naar een school. Natuurlijk is het op het platteland anders dan in de grote stad, maar gemiddeld is het vijf minuten. En hoe zit het met de verhouding tussen stad en platteland wat de opheffing van scholen betreft? Op het platteland is bij de operatie Toerusting en bereikbaarheid 5,5% verdwenen, terwijl dit cijfer voor de grote steden 11% is. Voor de steden met minder dan 100.000 inwoners is het 14%, terwijl het voor de steden met meer dan 100.000 inwoners 21% is. Het is dus geen plattelandsthema, wat vaak

wordt gedacht. Nee, het heeft zich voornamelijk in de grote stad afgespeeld, omdat daar veel leerlingen nodig waren om een school zelfstandig te kunnen laten voortbestaan.

Voorzitter! Bij de discussie over het scholenbestand in een pluriforme samenleving gaat het inderdaad om het thema vrijheid van onderwijs in een veranderende samenleving. Ik ben graag bereid tot het voeren van een debat daarover, eerst met de Tweede Kamer en dan uiteraard ook met deze Kamer, maar alles afwegend vind ik het zeer verstandig om in het belang van de bestaande scholen en in het belang van de totale wensenlijst op het gebied van het onderwijs een vrij stevige stichtingsnorm te hanteren. Er zijn immers veel wensen, terwijl de financiële middelen beperkt zijn.

Voorzitter! Al met al zal het duidelijk zijn dat het naar mijn mening heel verstandig is, deze norm vast te leggen. En ik vind het jammer dat ik het CDA daar zowel aan de overkant als hier niet van heb kunnen overtuigen.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fractie van het CDA en de heer Bierman wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend, dat zij geacht willen worden, zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Sluiting 13.52 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

a. de openbare behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op:
17 juni 1997

Bepalingen in verband met het uitvoeren van baggerwerken en het storten van baggerspecie voor de verruiming en het onderhoud van de vaarweg in de Westerschelde door het Vlaams Gewest (Vergunningwet Westerschelde) (25187);

Besluiten en ingekomen stukken

Regels inzake de verstrekking van subsidies door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kaderwet SZW-subsidies) (25241);

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (levering van bouwkavels en van gebouwen) (24703);

24 juni 1997

Regels inzake instelling van een college voor post- en telecommunicatiemarkt (Wet onafhankelijke post- en telecommunicatie-autoriteit) (25128);

Wijziging van de telecommunicatievoorzieningen in verband met de liberalisering van de spraaktelefoon dienst (25331);

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op 17 juni 1997

door de vaste commissie voor Ontwikkelingssamenwerking;

Goedkeuring van het op 27 juni 1989 te Genève totstandgekomen Verdrag betreffende inheemse en in stamverband levende volken in onafhankelijke landen (Verdrag nr. 169 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar zesenzeventigste zitting) (25020);

24 juni 1997

door de vaste commissie voor Justitie:
Bepalingen verband houdende met de instelling van het Internationaal Tribunaal voor de vervolging van personen aansprakelijk voor genocide en andere ernstige schendingen van het internationale humanitaire recht, begaan op het grondgebied van Rwanda en van Rwandese burgers aansprakelijk voor genocide en andere van dergelijke schendingen, begaan op het grondgebied van buurlanden, tussen 1 januari 1994 en 31 december 1994 (24818);

9 september 1997

door de vaste commissie voor Justitie:

Herziening van het afstammingsrecht alsmede van de regeling van adoptie (24649);

Wijziging van een aantal wetten in verband met de herziening van het afstammingsrecht alsmede van de regeling van adoptie (25189);

c. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat op 17 juni

1997 en de plenaire behandeling te houden op 30 juni/1 juli 1997:

Wijziging van de Kieswet, houdende verlaging van de voorkeurdrempel (25221);

Wijziging van de Kieswet, houdende verlenging van de duur van de stemming tot acht uur 's avonds alsmede regeling van diverse andere onderwerpen (25227);

d. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de vaste commissie voor Onderwijs op 17 juni 1997 en de plenaire behandeling te houden op 30 juni/1 juli 1997:

Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met verbetering van de aansluiting van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en het hoger algemeen voortgezet onderwijs op het hoger onderwijs (profielen voortgezet onderwijs) (25168);

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs, de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs inzake afwijking van de bevoegdheidseisen ten behoeve van leraren-in-opleiding (25197);

Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met een nieuwe regeling van informatievoorziening en van de Wet van 7 juli 1993, Stb. 405, in verband met de besteding van nascholingsgelden (regeling informatievoorziening) (25198);

e. het voorbereidend onderzoek van het volgende wetsvoorstel te doen plaatsvinden door de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op 17 juni 1997 en de plenaire behandeling te houden op 30 juni/1 juli 1997:

Verzelfstandiging van Staatsbosbeheer (Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer) (24622);

f. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat op 24 juni 1997 en de plenaire behandeling te houden op 2 september 1997:

Samenvoeging van de gemeenten Weert en Stramproy (25115);

Samenvoeging van de gemeenten Boekel, Uden en Veghel (25116);

Wijziging van de grens tussen de gemeenten Elst en Nijmegen (25169);

Samenvoeging van de gemeenten Boxmeer en Vierlingsbeek (25184);

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Herziening van het afstammingsrecht alsmede van de regeling van adoptie (24649);

Goedkeuring van de op 26 januari 1994 te Genève totstandgekomen Internationale Overeenkomst inzake tropisch hout, 1994, met bijlagen (Trb. 1995, 194) (25032);

Wijziging van een aantal wetten in verband met de herziening van het afstammingsrecht alsmede van de regeling van adoptie (25189).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, ten geleide van zijn brief van 28 mei 1997 aan de Tweede Kamer, met als bijlage het koninklijk besluit van 24 april 1997, regelende de positie en functie van Vertegenwoordiger van de Nederlandse regering bij de regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba (griffiennr. 119953);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken, ten geleide van de jaarlijkse notitie inzake de voortgang van het Nederlands Ondersteuningsbeleid in Midden- en Oost-Europa over 1996 en met name de activiteiten die worden verantwoord onder de zgn. Oost-Europa Faciliteit (griffiennr. 119961);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, inzake informatie met betrekking tot de geannoteerde agenda van het Uitvoerend Comité Schengen; Lissabon, 24 juni 1997 (griffiennr. 120003);

een, van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie, ten geleide van het verslag van de JBZ-Raad van 26 en 27 mei 1997 (griffiennr. 119822.6);